

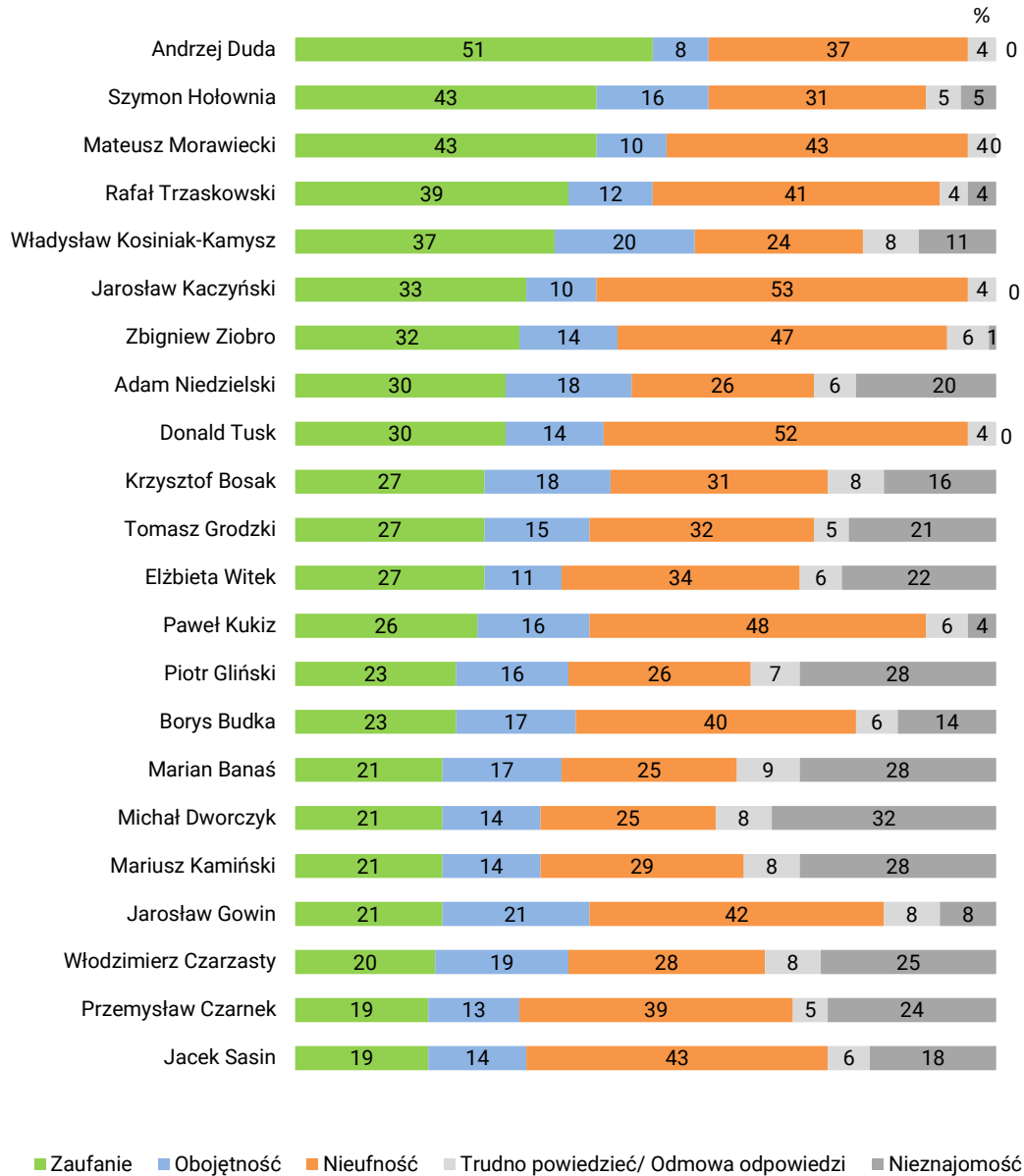
Zaufanie do polityków we wrześniu

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2020/21

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Zaufanie do polityków we wrześniu

Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (376) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 6 do 16 września 2021 roku na próbie liczącej 1218 osób (w tym: 62,4% metodą CAPI, 25,0% – CATI i 12,6% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

W naszych badaniach na liście ocenianych polityków zawsze znajdują się: prezydent RP, aktualni marszałkowie Sejmu i Senatu, premier oraz szefowie głównych ugrupowań politycznych. Pozostała część listy podlega zmianom.

Ankietowani oceniają poszczególnych przedstawicieli sceny politycznej posługując się 11-punktową skalą, której skrajne punkty określone są z jednej strony jako głęboka nieufność (-5), z drugiej zaś – jako bardzo duże zaufanie (+5).

Otrzymane wyniki¹ prezentujemy w dwóch ujęciach. W pierwszym analizujemy rozmiary społecznego zaufania i nieufności w stosunku do poszczególnych polityków w skali ogółu społeczeństwa. Wskazania punktów od -5 do -1 określane są zbiorczo jako deklaracje nieufności, 0 – jako obojętność, zaś wskazania od +1 do +5 – jako deklaracje zaufania. W tym ujęciu obok zagregowanych ocen zaufania, nieufności i obojętności prezentowane są także informacje o odsetkach badanych nierozpoznających poszczególnych polityków oraz niemających opinii na ich temat.

W drugim ujęciu prezentujemy średnie ocen wystawianych poszczególnym osobom jedynie przez tych respondentów, którzy je identyfikują i potrafią ocenić.

ZAUFANIE I NIEUFNOŚĆ

Nowy sezon politycy otwierają z trochę lepszymi ocenami niż uzyskali w czasie wakacji. Liderem wrześniowego rankingu zaufania, tak jak dotychczas, pozostaje prezydent Andrzej Duda. Obecne notowania głowy państwa są jednak znacznie lepsze od rejestrowanych w ostatnich miesiącach. Zaufanie do prezydenta deklaruje obecnie 51% ankietowanych (wzrost o 7 punktów procentowych w stosunku do sierpnia), zaś niespełna dwie piąte wyraża w stosunku do niego nieufność (37%). Są to najlepsze oceny prezydenta Andrzeja Dudy od października ubiegłego roku.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (376) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankietę miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 6 do 16 września 2021 roku na próbie liczącej 1218 osób (w tym: 62,4% metodą CAPI, 25,0% – CATI i 12,6% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

Drugie miejsce na liście najczęściej obdarzanych zaufaniem polityków zajmują w tym miesiącu *ex aequo*: dotychczasowy wicelider tej klasyfikacji szef Polski 2050 Szymon Hołownia oraz premier Mateusz Morawiecki, który w ostatnich tygodniach dzielących kolejne badania wyraźnie zyskał na zaufaniu społecznym (wzrost zaufania o 5 punktów procentowych). Politykom tym ufa po 43% ankietowanych. Biorąc jednak pod uwagę również negatywne noty, można stwierdzić, iż w ogólnym rozrachunku lepsze notowania u badanych ma Szymon Hołownia niż premier Mateusz Morawiecki. W ocenach lidera Polski 2050 zaufanie jest nastawieniem wyraźnie przeważającym – nieufność deklaruje niespełna co trzeci badany (31% deklaracji nieufności wobec 43% – zaufania), w stosunku do premiera Mateusza Morawieckiego nieufność deklarowana jest równie często jak zaufanie (po 43% wskazań).

Na trzeciej pozycji wrześniowego rankingu lokuje się, również kontrowersyjnie odbierany, wiceprzewodniczący Platformy Obywatelskiej, prezydent stolicy Rafał Trzaskowski. Ufa mu 39% ankietowanych, a nieco więcej osób deklaruje nieufność (41%).

Kolejne miejsca zajmują lider Polskiego Stronnictwa Ludowego Władysław Kosiniak-Kamysz, któremu ufa niespełna dwie piąte ankietowanych (37% deklaracji zaufania i 24% – nieufności), oraz z mniejszym już zaufaniem prezes Prawa i Sprawiedliwości, wicepremier ds. bezpieczeństwa Jarosław Kaczyński. Zaufanie do szefa rządzącej formacji ma obecnie co trzeci respondent 33%. Tak jak dotychczas większość ankietowanych (53%) mu nie ufa.

Zaufaniem prawie co trzeciego z badanych cieszy się lider drugiego z rządzących ugrupowań, szef Solidarnej Polski, minister sprawiedliwości i prokurator generalny Zbigniew Ziobro. Ufa mu 32% respondentów (wzrost o 4 punkty procentowe). Również w stosunku do tego polityka nieufność zdecydowanie góruje nad zaufaniem – Zbigniewowi Ziobrze nie ufa blisko połowa ankietowanych (47%).

Nieznacznie mniej – po 30% deklaracji zaufania – zebrali w tym miesiącu minister zdrowia Adam Niedzielski oraz szef Platformy Obywatelskiej Donald Tusk. O ile jednak minister zdrowia jest politykiem nieco częściej budzącym zaufanie niż nieufność ankietowanych (30% deklaracji zaufania wobec 26% – nieufności), o tyle w ocenach szefa Platformy brak zaufania jest nastawieniem dominującym – nie ufa mu ponad połowa ankietowanych (52%).

Nieco ponad jedna czwarta badanych deklaruje zaufanie do Krzysztofa Bosaka, marszałek Sejmu Elżbiety Witek i marszałka Senatu Tomasza Grodzkiego, a także do lidera Kukiz'15 Pawła Kukiza. Wszyscy ci politycy w porównaniu z poprzednim, sierpniowym pomiarem co najmniej minimalnie zyskali na zaufaniu społecznym. Zaufanie do Krzysztofa Bosaka ma 27% ankietowanych, nie ufa mu prawie co trzeci respondent (31%). Bardzo podobnie odbierani są marszałkowie Sejmu i Senatu – Elżbieta Witek i Tomasz Grodzki (po 27% deklaracji zaufania i odpowiednio 34% i 32% deklaracji nieufności). Podobnym zaufaniem cieszy się obecnie Paweł Kukiz, któremu po części udało się odrobić straty z ubiegłego miesiąca. Ufa mu 26% ankietowanych, o 5 punktów procentowych więcej niż w sierpniu, nadal jednak wśród badanych zdecydowanie dominują osoby, dla których jest on politykiem niewiarygodnym (48% deklaracji nieufności, spadek o 3 punkty).

Kolejne miejsca w rankingu z zaufaniem 23% respondentów zajmują wicepremier, minister kultury, dziedzictwa narodowego i sportu Piotr Gliński oraz szef klubu parlamentarnego KO Borys Budka. W ocenach lidera Platformy zdecydowanie przeważają negatywne noty (40% deklaracji nieufności). Słabiej znany badanym wicepremier Piotr Gliński budzi nieufność u nieco ponad jednej czwartej ankietowanych (26%), w jego przypadku odsetki deklaracji zaufania i nieufności są zatem zbliżone.

Zaufanie do pozostałych uwzględnionych w badaniu polityków oscyluje wokół jednej piątej wskazań. Po 21% deklaracji zaufania mają: uwzględniony we wrześniowym badaniu po blisko dwuletniej przerwie prezes NIK Marian Banaś, szef kancelarii premiera Michał Dworczyk, lider Porozumienia, były wicepremier Jarosław Gowin oraz szef MSWiA Mariusz Kamiński. Z tej grupy polityków najlepiej znany, ale i najbardziej krytycznie oceniany jest szef Porozumienia Jarosław Gowin. Odsetek badanych, którzy mu nie ufają, jest dwukrotnie większy od odsetka deklarujących zaufanie (42% deklaracji nieufności wobec 21% – zaufania). Przy identycznym poziomie zaufania znacznie lepiej odbierani są, dość słabo identyfikowani przez badanych, Michał Dworczyk oraz szef NIK Marian Banaś (odpowiednio 32% i 28% deklaracji nieznaności). Nieufność w stosunku do tych polityków deklaruje po 25% ankietowanych, a więc niewiele więcej niż wyraża zaufanie. Słabiej bilans ten wypada w przypadku szefa MSWiA Mariusza Kamińskiego, który również dla sporej części badanych jest postacią anonimową (28% deklaracji nieznaności, 21% – deklaracji zaufania i 29% – nieufności).

Co czwarty ankietowany ma zaufanie do przewodniczącego Nowej Lewicy Włodzimierza Czarzastego (20%). Więcej osób, bo ponad jedna czwarta badanych, mu nie ufa (28%). Mimo wieloletniego stażu na politycznej scenie dla relatywnie sporej części ankietowanych lider Lewicy także pozostaje osobą nieznaną (25% deklaracji nieznaności).

Ostatnie miejsca w rankingu przypadły niezmiennie bardzo krytycznie odbieranym członkom urzędującego gabinetu: ministrowi edukacji i nauki Przemysławowi Czarnekowi oraz wicepremierowi, ministrowi aktywów państwowych Jackowi Sasinowi. Zaufanie do tych polityków deklaruje po 19% ankietowanych. Deklaracje braku zaufania wobec nich są ponad dwukrotnie częstsze. Przemysławowi Czarnekowi nie ufa 39% ankietowanych, nieufność w stosunku do Jacka Sasina deklaruje 43% respondentów.

Polacy od dawna mają krytyczny stosunek do polityków. We wrześniu, mimo dającego się zauważyć wzrostu przychylności wobec przedstawicieli naszej sceny politycznej, zdecydowana większość uwzględnionych w badaniu polityków, tak jak dotychczas, częściej niż zaufanie budziła nieufność. Do wyjątków pod tym względem należeli jedynie prezydent Andrzej Duda, lider Polski 2050 Szymon Hołownia, prezes PSL Władysław Kosiniak-Kamysz oraz minister zdrowia Adam Niedzielski.

Największą nieufność budzą liderzy dwóch obecnie cieszących się największym poparciem ugrupowań, od lat wyznaczających główną oś politycznych podziałów: prezes PiS, wicepremier ds. bezpieczeństwa Jarosław Kaczyński (53% deklaracji braku zaufania) oraz szef PO Donald Tusk (52%). Niewiele rzadziej z nieufnością Polaków spotykają się Zbigniew Ziobro i od niedawna – Paweł Kukiz

(odpowiednio 47% i 48% deklaracji nieufności). Ponad dwie piąte ankietowanych nie ma zaufania do premiera Mateusza Morawieckiego, Jacka Sasina (po 43% deklaracji nieufności), Jarosława Gowina (42%) oraz wiceprzewodniczącego PO, prezydenta stolicy Rafała Trzaskowskiego (41%), a na kolejnych pozycjach tego negatywnego rankingu, z niewiele lepszym wynikiem lokują się szef klubu parlamentarnego KO Borys Budka (40% deklaracji nieufności) oraz minister edukacji i nauki Przemysław Czarnek (39%).

Wrzesień przyniósł wyraźną poprawę notowań prezydenta Andrzeja Dudy. Zaufanie do głowy państwa deklaruje obecnie o 7 punktów procentowych więcej badanych niż w sierpniu, a nieco mniej osób wyraża nieufność (spadek o 2 punkty procentowe, różnica w granicach błędu pomiaru). Jest to najlepszy wynik prezydenta od blisko roku. Większym niż obecnie zaufaniem Andrzej Duda cieszył się ostatnio na początku października 2020 roku.

Wyraźnie lepsze od sierpniowych są także oceny premiera Mateusza Morawieckiego. Zaufanie do niego deklaruje dziś o 5 punktów procentowych więcej osób niż miesiąc temu.

Tyle samo na zaufaniu zyskał Paweł Kukiz, który w zeszłym miesiącu poniósł bardzo duże straty wizerunkowe. Obok ponownego wzrostu zaufania, zmniejszył się też nieco odsetek respondentów deklarujących nieufność w stosunku do tego polityka. W tym wymiarze zmiana jest jednak niewielka (spadek nieufności o 3 punkty procentowe, z 51% w sierpniu do 48% obecnie).

We wrześniu na zaufaniu społecznym zyskali również Władysław Kosiniak-Kamysz, Zbigniew Ziobro, Włodzimierz Czarzasty oraz Elżbieta Witek. Odsetek respondentów deklarujących zaufanie do tych polityków wzrósł o 4 punkty procentowe. Minimalnie (po 3 punkty procentowe) przybyło ponadto badanych deklarujących zaufanie do Krzysztofa Bosaka, Mariusza Kamińskiego, Tomasza Grodzkiego, Rafała Trzaskowskiego oraz Piotra Glińskiego. Jednak w przypadku dwóch ostatnich polityków niewielkim wzrostem zaufania towarzyszy również niewielki, utrzymany w granicach błędu pomiaru, wzrost deklaracji nieufności (po 2 punkty procentowe), należy tu zatem mówić raczej o słabej polaryzacji ocen niż o poprawie notowań.

Trochę gorsze niż miesiąc temu okazały się natomiast notowania Donalda Tuska. W porównaniu z sierpniem przybyło badanych deklarujących negatywne nastawienie do szefa PO (wzrost nieufności o 4 punkty procentowe). Taki sam wzrost nieufności obserwujemy również w ocenach Szymona Hołowni (o 4 punkty), jednak w tym przypadku zmianę tę po części rekompensuje minimalny, utrzymany w granicach błędu pomiaru wzrost zaufania (o 2 punkty).

TABELA 1

	Odsetki badanych deklarujących					
	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	IX 2021	Różnica od VIII 2021	IX 2021	Różnica od VIII 2021		
Andrzej Duda	51	7	37	-2	8	0
Szymon Hołownia	43	2	31	4	16	5
Mateusz Morawiecki	43	5	43	0	10	0
Rafał Trzaskowski	39	3	41	2	12	4
Władysław Kosiniak-Kamysz	37	4	24	-2	20	11
Jarosław Kaczyński	33	2	53	1	10	0
Zbigniew Ziobro	32	4	47	0	14	1
Adam Niedzielski	30	1	26	0	18	20
Donald Tusk	30	0	52	4	14	0
Krzysztof Bosak	27	3	31	-1	18	16
Tomasz Grodzki	27	3	32	1	15	21
Elżbieta Witek	27	4	34	-1	11	22
Paweł Kukiz	26	5	48	-3	16	4
Piotr Gliński	23	3	26	2	16	28
Borys Budka	23	2	40	0	17	14
Marian Banaś	21	-	25	-	17	28
Michał Dworczyk	21	1	25	1	14	32
Mariusz Kamiński	21	3	29	1	14	28
Jarosław Gowin	21	0	42	2	21	8
Włodzimierz Czarzasty	20	4	28	-1	19	25
Przemysław Czarnek	19	0	39	1	13	24
Jacek Sasin	19	0	43	1	14	18

Pytanie brzmiało: *Ludzie aktywni publicznie – swoim zachowaniem, tym, co mówią, do czego dążą – budzą mniejsze lub większe zaufanie. W jakim stopniu każda z przedstawionych dalej osób budzi Pana(i) zaufanie? Odpowiadając, proszę posłużyć się skalą, na której –5 oznacza, że osoba ta budzi w Panu(i) głęboką nieufność, 0 – że jest ona Panu(i) obojętna, a +5 oznacza, że ma Pan(i) do tej osoby pełne zaufanie. Jeżeli kogoś Pan(i) nie zna, proszę mi o tym powiedzieć/zaznaczyć tę odpowiedź.*

Odsetki badanych wyrażających zaufanie – wskazania punktów od +1 do +5, nieufność – wskazania punktów od –1 do –5, obojętność – 0. W zestawieniu pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi.

TABELA 2. DEKLARACJE ZAUFANIA DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań													
	2020					2021								
	IX	X	X/2	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
M. Banaś	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21
K. Bosak	37	34	26	27	27	25	26	25	-	-	20	22	24	27
B. Budka	22	22	23	24	24	22	21	23	21	18	17	18	21	23
P. Czarnek	-	-	15	16	-	-	19	19	18	19	18	17	19	19
W. Czarzasty	19	18	21	22	19	17	20	20	21	19	16	17	16	20
A. Duda	56	59	46	47	50	49	47	45	43	44	45	45	44	51
M. Dworczyk	-	-	-	-	18	20	20	21	23	26	24	20	20	21
P. Gliński	24	25	23	21	22	22	24	24	22	21	22	21	20	23
J. Gowin	29	31	24	27	29	26	26	25	27	25	21	22	21	21
T. Grodzki	25	22	25	24	26	24	23	26	25	22	22	21	24	27
Sz. Hołownia	52	48	50	48	53	50	51	48	42	42	41	41	41	43
J. Kaczyński	39	38	27	27	30	32	30	31	29	29	30	30	31	33
M. Kamiński	-	-	-	-	23	-	-	-	-	-	-	17	18	21
W. Kosiniak-Kamysz	41	39	36	38	37	35	37	37	34	32	32	31	33	37
P. Kukiz	-	-	-	-	-	32	28	30	30	29	28	28	21	26
M. Morawiecki	51	51	41	41	43	44	42	42	38	39	41	40	38	43
A. Niedzielski	-	-	19	23	25	29	28	32	32	31	29	30	29	30
J. Sasin	23	25	21	19	21	20	22	20	19	20	20	18	19	19
R. Trzaskowski	40	35	38	41	39	38	38	39	38	32	36	34	36	39
D. Tusk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29	30	30
E. Witek	30	29	27	24	26	25	27	24	23	24	26	24	23	27
Z. Ziobro	-	36	30	31	32	29	31	30	29	27	29	28	28	32

TABELA 3. DEKLARACJE NIEUFNOŚCI DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań													
	2020					2021								
	IX	X	X/2	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
M. Banaś	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25
K. Bosak	24	27	35	37	35	36	37	37	-	-	34	34	32	31
B. Budka	35	39	36	38	36	39	44	43	36	44	44	41	40	40
P. Czarnek	-	-	30	35	-	-	33	35	35	34	33	34	38	39
W. Czarzasty	26	27	28	28	28	29	29	30	27	29	29	26	29	28
A. Duda	36	31	41	42	37	38	41	42	39	39	37	36	39	37
M. Dworczyk	-	-	-	-	18	19	22	20	23	19	22	23	24	25
P. Gliński	22	22	26	29	26	26	27	27	27	25	23	24	24	26
J. Gowin	32	34	39	36	36	34	38	39	35	37	38	38	40	42
T. Grodzki	29	34	30	31	32	32	34	33	33	34	35	33	31	32
Sz. Hołownia	19	23	20	23	19	21	23	23	29	24	27	24	27	31
J. Kaczyński	46	45	61	62	57	55	58	58	55	54	52	52	52	53
M. Kamiński	-	-	-	-	28	-	-	-	-	-	-	27	28	29
W. Kosiniak-Kamysz	22	24	24	23	24	25	25	25	24	25	26	24	26	24
P. Kukiz	-	-	-	-	-	34	35	34	32	33	35	35	51	48
M. Morawiecki	37	35	45	46	43	43	45	46	44	42	42	40	43	43
A. Niedzielski	-	-	15	16	17	21	24	22	25	23	23	25	26	26
J. Sasin	35	37	43	46	42	41	46	48	46	43	42	41	42	43
R. Trzaskowski	39	43	41	38	40	39	42	40	38	41	40	39	39	41
D. Tusk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	45	48	52
E. Witek	24	24	29	30	29	28	28	29	29	25	25	26	35	34
Z. Ziobro	-	42	49	49	47	49	48	52	48	47	45	47	47	47

ŚREDNIE OCEN NA SKALI ZAUFANIA–NIEUFNOŚCI

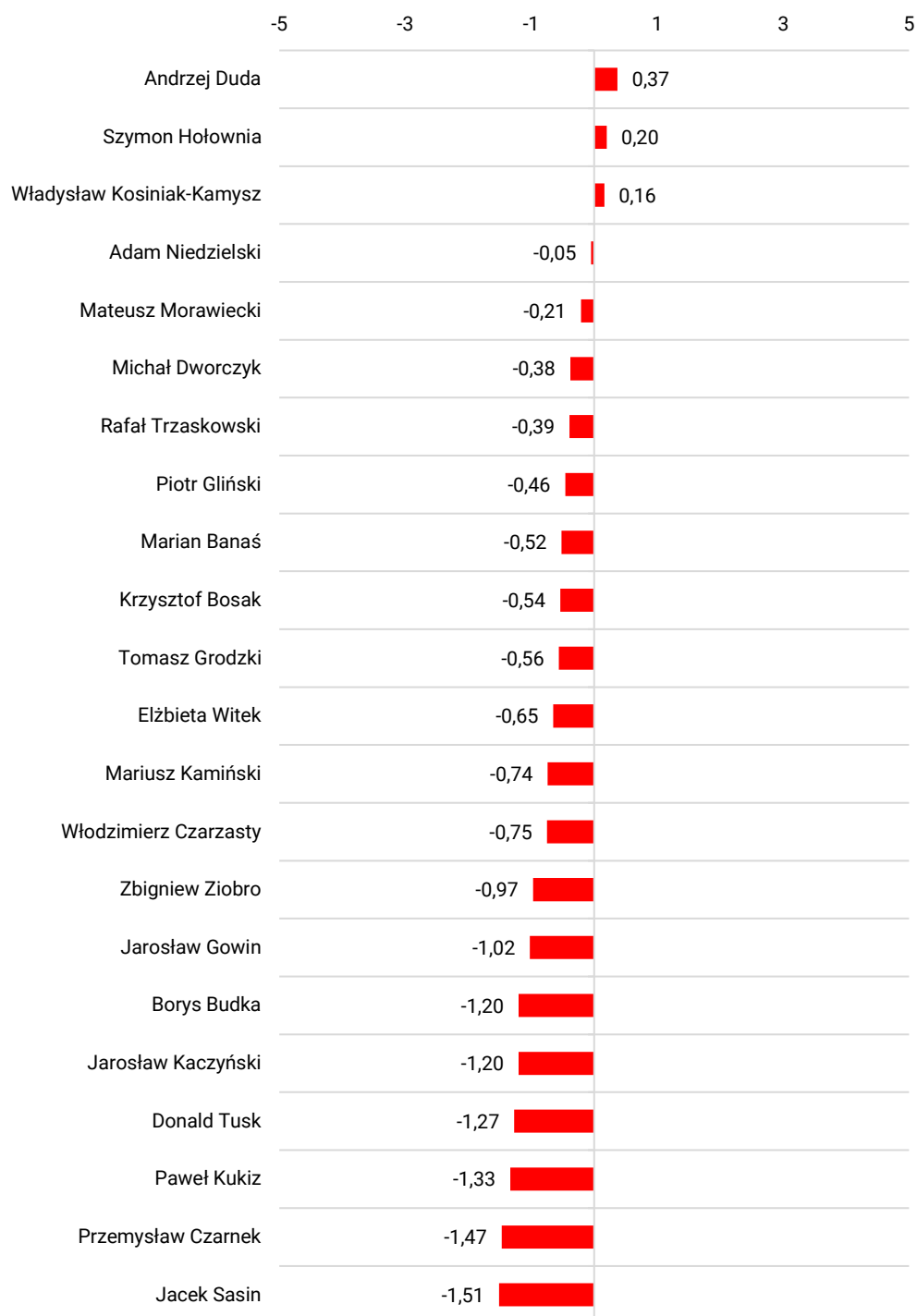
Omawiane wyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania oraz nieufności i odnosiły się do ogółu badanych. W poniższym ujęciu prezentujemy średnie ocen, które są syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień wobec poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

Średnie wszystkich ujętych we wrześniowym badaniu przedstawicieli sceny politycznej, obliczone na podstawie wskazań respondentów na jedenastopunktowej skali zaufania–nieufności (od +5 do –5) mieszczą się w przedziale od zaledwie +0,37 do –1,50 punktu, co oznacza, iż poziom zaufania do czołowych przedstawicieli polskiej sceny politycznej niezmiennie pozostaje dość niski. Jedynie w przypadku trzech polityków średnia przyjmuje wartość dodatnią, a więc wskazuje na przewagę siły nastawień pozytywnych nad negatywnymi. Są to prezydent Andrzej Duda, który w tym miesiącu zajmuje pierwsze miejsce nie tylko pod względem rozmiarów społecznego zaufania, ale i korzystnego bilansu ocen (średnia wyniosła 0,37 punktu), dotychczasowy lider rankingu średnich Szymon Hołownia (średnia ocen wynosi 0,20 punktu) oraz Władysław Kosiniak-Kamysz (0,16).

Ujemną średnią ocen, ale bliską wartości środka skali (–0,05), a więc wskazującą na niemal całkowite równoważenie się siły pozytywnych i negatywnych nastawień ma minister zdrowia Adam Niedzielski. Negatywne noty w niewielkim stopniu przeważają jeszcze w ocenie premiera Mateusza Morawieckiego (–0,21). Bilans ocen pozostałych uwzględnionych w badaniu polityków jest już wyraźnie niekorzystny.

Spośród uwzględnionych w sondażu polityków relatywnie najgorzej odbierani są Jacek Sasin oraz Przemysław Czarnek (średnie ocen wynoszą odpowiednio –1,51 i –1,47 punktu). Niską średnią ocen, poniżej –1 punktu, świadczącą o zdecydowanej przewadze negatywnych nastawień, mają również Paweł Kukiz (–1,33), Donald Tusk (–1,27), Jarosław Kaczyński, Borys Budka (średnie ocen po –1,20 punktu) oraz Jarosław Gowin (–1,02). Negatywne nastawienie zdecydowanie dominuje w stosunku do Zbigniewa Ziobry (–0,97) i w nieco mniejszym stopniu w ocenach Włodzimierza Czarzastego (–0,75) i Mariusza Kamińskiego (–0,74). Nieco mniej krytycznie, choć również wyraźnie negatywnie odbierani są marszałek Sejmu Elżbieta Witek (–0,65), marszałek Senatu Tomasz Grodzki (–0,56), Krzysztof Bosak (–0,54), Marian Banaś (–0,52), Piotr Gliński (–0,46) oraz Rafał Trzaskowski i Michał Dworczyk (średnie ocen wynoszą odpowiednio –0,39 i –0,38 punktu).

RYS. 1. Zaufanie do polityków we wrześniu 2021 – średnie na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie)

Wrzesień okazał się dość korzystny dla polityków. Żaden z uwzględnionych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej nie stracił znacząco w opinii badanych, a w przypadku zdecydowanej większości rejestrujemy co najmniej minimalny wzrost wartości średniej ocen. O znaczącej, istotnej statystycznie poprawie notowań można jednak mówić jedynie w przypadku czwórki polityków.

Relatywnie najwięcej w ocenie badanych zyskali Paweł Kukiz oraz Elżbieta Witek – a więc politycy, którzy w zeszłym miesiącu spotkali się z wyjątkowo krytyczną oceną respondentów (wzrost średnich ocen odpowiednio o 0,37 i 0,36 punktu). Porównywalnie (o 0,31 punktu) wzrosła średnia ocen prezydenta Andrzeja Dudy. Minimalnie w ocenie badanych zyskał ponadto szef PSL Władysław Kosiniak-Kamysz (wzrost średniej o 0,24 punktu). Oceny pozostałych polityków od poprzedniego pomiaru nie zmieniły się w stopniu istotnym statystycznie.

TABELA 4

Politycy (kolejność według kierunku i wielkości zmiany)	Zmiany średnich zaufania na skali od -5 do +5		
	VIII 2021	IX 2021	Różnica
Paweł Kukiz	-1,70	-1,33	0,37 *
Elżbieta Witek	-1,01	-0,65	0,36 *
Andrzej Duda	0,06	0,37	0,31 *
Władysław Kosiniak-Kamysz	-0,08	0,16	0,24 *
Krzysztof Bosak	-0,77	-0,54	0,23
Zbigniew Ziobro	-1,16	-0,97	0,19
Borys Budka	-1,37	-1,20	0,17
Włodzimierz Czarzasty	-0,91	-0,75	0,16
Mariusz Kamiński	-0,90	-0,74	0,16
Mateusz Morawiecki	-0,36	-0,21	0,15
Rafał Trzaskowski	-0,51	-0,39	0,12
Michał Dworczyk	-0,47	-0,38	0,09
Jarosław Gowin	-1,10	-1,02	0,08
Adam Niedzielski	-0,12	-0,05	0,07
Piotr Gliński	-0,52	-0,46	0,06
Tomasz Grodzki	-0,59	-0,56	0,03
Jarosław Kaczyński	-1,23	-1,20	0,03
Jacek Sasin	-1,53	-1,51	0,02
Przemysław Czarnek	-1,45	-1,47	-0,02
Szymon Hołownia	0,24	0,20	-0,04
Donald Tusk	-1,19	-1,27	-0,08

Różnice średnich ocen istotne statystycznie na poziomie 0,05

Pojawienie się zagrożeń zewnętrznych (takich jak sytuacja na naszej granicy z Białorusią) zwykle konsoliduje opinię społeczną wokół aktualnie rządzących. We wrześniowym sondażu większość polityków, w tym przede wszystkim polityków związanych z rządzącą koalicją, poprawiła swoje notowania. Wzrosło deklarowane zaufanie wobec lidera naszego rankingu, prezydenta Andrzeja Dudy. Drugie i trzecie miejsce na liście najczęściej obdarzanych zaufaniem polityków zajęli w tym miesiącu *ex aequo*: szef Polski 2050 Szymon Hołownia oraz szef rządu Mateusz Morawiecki, który również zyskał na zaufaniu społecznym.

Największą nieufność budzą liderzy dwóch ugrupowań od lat wyznaczających główną oś politycznych podziałów: prezes PiS Jarosław Kaczyński oraz szef PO Donald Tusk, którym nie ufa ponad połowa ankietowanych. Z niewiele mniejszą nieufnością spotykają się także Paweł Kukiz i Zbigniew Ziobro.

Zmiany średnich ocen wskazują, że w stosunku do sierpnia relatywnie najbardziej zyskali Paweł Kukiz oraz marszałek Sejmu Elżbieta Witek, jednak w ich przypadku poprawa notowań zdaje się być przede wszystkim korektą ubiegłomiesięcznych spadków. Porównywalnie poprawiły się oceny prezydenta Andrzeja Dudy. W wymiarze średnich ocen zyskał także szef PSL Władysław Kosiniak-Kamysz.

Opracowała

Agnieszka Cybulska